

Такі підходи до оцінки знань студентів протягом семестру — проміжний і остаточний контроль дозволять знівилювати поверхове вивчення дисципліни і буде сприяти більш поглибленому засвоєнню навчального матеріалу.

**І. Б. Міщенко, аспірант**

## **РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА КОНТРОЛЮ ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА**

Сучасний етап розвитку вищої педагогічної освіти характеризується введенням нових технологій навчання та систем контролю, що мають сприяти підвищенню якості фахової та професійної підготовки. Але при цьому не забезпечується формування належного рівня професіоналізму та компетентності викладачів, оскільки зберігається традиційний підхід, який не базується на створенні умов для реалізації особистісного потенціалу. При цьому виникає суперечність між суспільними вимогами до особистості майбутнього викладача та до якості його професійної підготовки, — з одного боку, а з іншого, неспроможністю особистості в існуючих умовах організації професійної підготовки реалізувати наявний інтелектуальний та творчий потенціал. Ефективною має бути зміна підходу до організації системи контролю навчальної діяльності за рахунок введення рейтингової багатобальної шкали оцінювання.

Аналіз теоретичних основ процесу контролю навчальної діяльності дозволяє визначити контроль як одну із функцій управління навчальною діяльністю, що органічно поєднано з іншими функціями і суттєво впливає на них. Зазначено також, що контроль є поліфункціональним (навчаюча, виховна, розвиваюча, методична, керуюча, діагностична, коригуюча функції). Якість і ефективність підготовки фахівців на етапі професіоналізації в певній мірі залежить від організації контролю навчальної діяльності у такий спосіб, при якому максимально можливо реалізувати всі функції контролю. Зрозуміло, що організація контролю набуває свого визначення та вибору оптимально поєднаних варіативних форм, видів і способів відповідно до цілей професійної підготовки та з урахуванням особливостей навчальної діяльності. Таким чином рейтингова система контролю є найважливішим фактором розвитку особистості майбутнього фахівця і способом

управління навчальною діяльністю. Все це дає змогу забезпечити не тільки контроль знань, навичок та умінь, але і контроль показників результативності та якості навчання, який важко здійснювати за традиційним способом. Так, рейтинг студентів як умова формування компетентності дає можливість управляти та забезпечувати перехід з базового рівня сформованості компетентності на більш високий, де максимально реалізується особистісний потенціал майбутнього фахівця.

У цьому контексті, як показує досвід, модель професійної підготовки і рейтингова система контролю націлена на розвиток сучасного мислення, що дозволяє кваліфіковано та компетентно вирішувати нетипові ситуації, а практична спрямованість циклу психолого-педагогічних дисциплін сприяє формуванню компетентності майбутнього фахівця. Для визначення індивідуального рейтингу майбутнього викладача економіки використовується методичний прийом, що запропоновано В.А.Козаковим, сутність якого не тільки в здійсненні систематичного поступового оцінювання знань, навичок, умінь студентів на різних етапах процесу навчання, а й в здійсненні багатофакторного оцінювання кінцевих результатів, враховуючи усі показники загального результату. Але, якщо розуміти компетентність як особистісне відношення до способу застосування набутого досвіду, тоді при визначенні індивідуального рейтингу студента необхідно враховувати групову оцінку, експертну оцінку та самооцінку. На нашу думку, це дає можливість зіставити багатобальну шкалу оцінювання з рівнями сформованості компетентності. Безперечно, що теоретично обґрунтований та ретельно апробований з використанням рейтингової системи контролю процес формування компетентності повинен успішно функціонувати.

**Л. В. Музичко**, ст. викладач  
кафедри педагогіки та психології

## **ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ — ОСНОВА ЕФЕКТИВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОГО НАВЧАННЯ**

Педагогіка ХХ ст. зробила чимало спроб «технологізувати» навчальний процес. Науковий пошук дав можливість висвітлити види такого дидактичного підходу — це і орієнтація на навчання репродуктивного типу, і нерозробленість мотивації навчальної діяльності, і ігнорування особистості суб'єктів на-